

Every citizen of Nigeria is entitled to move freely throughout Nigeria and to reside in any part thereof, and no citizen of Nigeria shall be expelled from Nigeria or refused entry thereby or exit therefrom.

Every person shall be entitled to assemble freely and associate with other persons, and in particular he may form or belong to any political party, trade union or any other association for the protection of his interests.

Every citizen of Nigeria shall have the right to acquire and own immovable property anywhere in Nigeria. No moveable property or any interest in an immovable property shall be taken possession of compulsorily and no right over or interest in any such property shall be acquired compulsorily in any part of Nigeria except in the manner and for the purposes prescribed by the law.

References

1. African Charter on Human and Peoples Rights [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.humanrights.se/wp-content/uploads/2012/01/African-Charter-on-Human-and-Peoples-Rights.pdf>

2. Constitution of the Federal Republic of Nigeria [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=179202

3. Human rights in Nigeria [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nigeria.thebeehive.org/content/1419/3219>

УДК 342:351(043)

Меір Керінс, адвокат,
Іміграційна компанія, Нью-Йорк, Сполучені Штати Америки
Любота О. О., студент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

СОЦІАЛЬНЕ ТА ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ: СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ

Зрозуміти сутність соціального та державного управління неможливо без проведення ґрунтовного аналізу змісту поняття «управління». Адже у науковій літературі не існує єдиної думки щодо поняття «управління», що зумовлене багатоплановістю, міждисциплінарним характером і синтезом в собі даних різних наук, а також існуванням різних підходів до характеристики управлінських процесів у суспільних інститутах.

Специфіка управління, як одного з видів людської діяльності, залежить від особливостей предмета та мети. Предметом управління виступає сама діяльність людей, яку потрібно координувати, змінювати й перетворювати за допомогою впливу на засоби, способи та умови цієї діяльності. Метою управління є розвиток організації, тобто установи або ж сукупності установ, яка об'єднує представників того чи іншого виду діяльності. Без постійного

вдосконалення така організація лише відтворюватиме свої функції та невдовзі перестане існувати, показуючи свою неефективність та нерентабельність.

Саме тому варто погодитися з думкою вчених [1, с. 12], які вважають управління видом діяльності, предметом якої є діяльність інших людей і метою якої є розвиток об'єкта управління. Таким чином, управління являє собою діяльність уповноважених органів, що спрямована на досягнення конкретних завдань за допомогою управлінських методів, способів та функцій.

Будучи частиною динамічно сталої системи та забезпечуючи поєднання в ній окремих елементів, управління поширюється на всю систему в цілому, на всі її структурні та функціонально-процесуальні складові. Однією із таких складових, або ж підвидів управління, є соціальне управління.

У широкому розумінні, соціальне управління – це управління всіма та будь-якими суспільними процесами на відміну від управління в біологічних і технічних системах. Важливо зафіксувати невід'ємність самоорганізуючої (стихійної, спонтанної, позасвідомої) складової від усього явища соціального управління.

Підвищення ефективності соціального управління можна досягти лише за допомогою його забезпечення своєчасною, достовірною, вичерпною інформацією, за допомогою якої суб'єкт управління судить про характер, специфіку соціальних об'єктів та процесів, доходить до висновків про ефективність управлінської діяльності.

Державне управління можна назвати управлінням суспільною системою на певній території, що здійснюється засобами і методами державних впливів, передусім з використанням механізмів влади, в інтересах усього населення (демократична форма) або окремих осіб, соціальних груп (автократична, олігархічна, теократична, аристократична, етнократична та інші форми).

Державна значущість проблеми забезпечення ефективного державного управління впливає із визначальної ролі інституту державного управління як фактора державотворення, суспільного прогресу та реалізації необхідних інституціональних трансформацій у кожній країні світу, а за умов глобалізації – також одного із факторів світового розвитку.

До предмета державного управління вчені-правознавці [2, с. 6] відносять процеси здійснення його суб'єктом функцій управління (планування, організації, мотивації, контролю, комунікації, прийняття рішень) з метою досягнення цілей держави шляхом формування організуючого, координуючого та контролюючого впливів на об'єкт державного управління.

Таким чином, під державним управлінням слід розуміти внутрішньоорганізаційну діяльність державних органів, спрямовану на регулювання суспільних відносин у різних сферах державної політики з метою задоволення соціально-економічних, політичних та інших інтересів. Основна особливість державного управління полягає в тому, що його суб'єктами є державні органи або органи, наділені управлінським делегованими державними функціями (наприклад, виконавчі комітети відповідних міських та селищних рад існують у структурі органів місцевого самоврядування, однак вони наділені функціями виконавчої влади при прийнятті тих чи інших рішень).

Відповідно суб'єктами самоврядного (муніципального управління) є органи місцевого самоврядування; громадського управління – громадські організації, інші об'єднання громадян, окремі громадяни; корпоративного – органи господарських товариств і об'єднань підприємств. Тобто, державне управління є лише видом управління соціального, адже державні інституції є об'єктом суспільно-трансформаційних процесів.

Державне управління є одним з основних видів соціального управління також і через статус його головного суб'єкта – держави у особі своїх органів, установ та організацій, яка свій владний вплив поширює на все суспільство і навіть поза його межі. Зважаючи на те, що в державному управлінні задіяні десятки мільйонів людей, величезна кількість державних органів і посадових осіб, воно потребує різноманітних ресурсів: матеріальних, фінансових, інтелектуальних, інформаційних тощо. Держава, реалізуючи правотворчу функцію, встановлює загальні правила (вимоги, норми) поведінки людей у всіх сферах суспільного життя, а також забезпечує їх дотримання можливістю застосування державного примусу.

Ще одним із підтверджень того, що державне управління становить складову соціального, є дослідження науковцями [3, с. 10] теоретико-методологічних засад становлення системи державного управління, тенденцій та особливостей впливу сучасних європейських інтеграційних процесів на національні системи державного управління. Такі розробки свідчать, що в Україні основою побудови вітчизняної правової системи є європейська інтеграційна концепція, а людина визнається найбільшою соціальною цінністю.

Отже, управління є особливою соціальною функцією, що виникає з потреб суспільства як самодостатньої системи і здійснюється у відповідних державних чи недержавних формах шляхом організаторської діяльності спеціально створеної для цього групи органів, спрямоване на досягнення конкретних завдань за допомогою управлінських методів, способів та функцій. Соціальне та державне управління, перебуваючи у тісному

взаємозв'язку, співвідносяться як частина та ціле. Об'єктивні трансформаційні процеси, що відбуваються в Україні на сучасному етапі державотворення, складнощі соціально-економічного та суспільно-економічного розвитку потребують підвищення ефективності державного управління, яке вже не може зводитися до традиційного впливу держави на життєдіяльність суспільства, а має стати дієвим механізмом узгодження різноманітних, нерідко протилежних груп суспільних інтересів. У цьому контексті однією з ключових проблем є рівень новизни та активності наукових досліджень із державного управління.

Сучасний етап розвитку сфери державного управління вимагає актуалізації наукових досліджень за напрямками: розвиток теорії і методології державного управління; становлення і розвиток державного управління на загальнодержавному, галузевому й регіональному рівнях; розроблення механізмів підвищення ефективності державного управління; здійснення наукової експертизи проектів законодавчих і нормативно-правових актів на відповідність курсу європейської інтеграції та консультування органів державної влади, органів державного управління з питань державно-управлінських реформ.

Література

1. Приживара С. В. Управління як специфічний вид діяльності [Електронний ресурс] / Приживара С. В. // Державне будівництво. – 2012. – № 1. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2012-1/doc/1/07.pdf>
2. Концептуальні засади розвитку галузі науки «Державне управління»: наук. розробка / кол. авт.: К. О. Ващенко, Ю. П. Сурмін, Л. І. Загайнова та ін. / за заг. ред. К. О. Ващенка, Ю. П. Сурміна, Л. І. Загайнової. – К.: НАДУ, 2013. – 48 с.
3. Пушкар О. Теоретико-методологічні засади дослідження гуманізаційного концепту як феномену суспільних відносин в умовах модернізації державного управління [Електронний ресурс] / О. Пушкар, В. Баштанник // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2013. – Вип. 1(16). – С. 3 – 11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/dums_2013_1_3.pdf